

нашата нация напълно е загубила на този пазаръ<sup>1)</sup>. Въпреки, че исканата сума била намѣрена, положението на посланицитѣ не станало по-добро. Неуспѣшнитѣ преговори съ турцитѣ завършили съ затварянето въ силистренската крепостъ на най-ревностния дубровнишки патриотъ Николо Бона, гдето, както е известно, той е починалъ<sup>2)</sup>.

Презъ следующата 1679 г. София отново била посетена отъ русенския търговецъ Виченцо ди Джиовани, отъ гдето писалъ подробно за своята търговия, както и за движението на турскитѣ войски около долното течение на Дунава<sup>3)</sup>. Поради постояннитѣ военни действия въ тази частъ на Балканския полуостровъ, София била твърде често посещавана, както отъ цариградскитѣ посланици, тъй и отъ специални, извънредни посланици отъ Дубровникъ. Запазенъ е единъ рапортъ отъ 1680 г. отъ София, изпратенъ отъ посланика Рафаелъ ди Гоце, въ който той описва подробно посещението и разговора, които е ималъ съ румелийския беглербей въ София. Следъ като му поднесалъ обичайнитѣ дарове, той го помолилъ да вземе присърдце интереситѣ на дубровнишкитѣ търговци. Беглербеятъ се съгласилъ да имъ помага въ всички случаи, когато тѣ се отнесатъ до него<sup>4)</sup>.

Следъ 1680 година сведенията за софийската колония на дубровчанитѣ намаляватъ значително. Както навсѣкжде отъ Балканския полуостровъ, тъй и отъ София дубровнишкитѣ търговци започнали да се изселватъ. Въ всѣки градъ, гдето по-преди сж живѣли по 30—40 дубровчани, не сж останали вече повече отъ 4—5 души, по обичаи и по религия твърде много побългарени. Така, въ една релация на Антонио Стефано, никополски епископъ, отъ 1685 г., се съобщава, че русенскитѣ дубровчани претендирали да живѣятъ по свой маниеръ и обичай и да си избиратъ по свое желание свещеници, които да не сж подчинени на епископитѣ, въпреки декретитѣ на католишката църква. „Търговцитѣ-дубровчани, се разказва по-нататъкъ въ релацията, които живѣятъ въ тѣзи земи, като въ Бѣлградъ, София и въ други такива мѣста, трѣбвало да поискатъ утвърждението на тѣхнитѣ енорийски капелани отъ архиепископитѣ на Дубровникъ и да бждатъ подчинени на епископитѣ въ онѣзи мѣста, които тѣ населявали“<sup>5)</sup>.

По време на чипровското възстание католицитѣ почнали да бѣгатъ на разни страни. Отмъщението на турцитѣ се прострѣло не само върху дубровнишкитѣ колонисти, но и върху католишкитѣ свещеници изъ българскитѣ земи. Една отъ най-пострадалитѣ колонии била софий-

<sup>1)</sup> „... e noi in avvenire possiamo haver credito il quale totalmente la nostra nazione hà perso in questa piazza“. Писмо отъ София отъ 27 май 1678 г. на Marino di Nicolo Gozze e Nicolo Bona. fasc. 48 № 1859.

<sup>2)</sup> Въ паметъ на този заслужилъ посланикъ е поставена мраморна плоча въ входа на общината въ Дубровникъ съ следния надписъ: „D. O. M. Nicolao de Bona Ioannis filio singularis prudentae senatori qui difficillimis Rei per temporibus gravissima legatione sponte suscepta ad vicinum Bossinae pro regem, et ab eo per vim Silistriam ad Turcarum Imperatorem transmissus, ibi diuturno in carcere pro Patriae libertate catenatus obit morte ipsa animo constanti immortalitatem nominis in omnem posteritatem promeritus. Hoc ex seu: con; munumentum honoris et memorie positum. Anno. MDCLXXVIII.“

<sup>3)</sup> Писмо отъ 16 августъ 1679 г. отъ София. fasc. 51 № 1904.

<sup>4)</sup> Писмо отъ 18 януарий 1680 г. отъ София. fasc. 51 № 1905.

<sup>5)</sup> Fer mend žin, ц. с. стр. 300.